

Suvestinė redakcija nuo 2008-09-10

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [86-3460](#), i. k. 107106ANUTA000O3-54

TAR pastaba. Nutarimo pakeitimus žiūrėti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. rugpjūčio 29 d. nutarime Nr. O3-107.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3-107](#), 2008-08-29, Žin., 2008, Nr. 103-3965 (2008-09-09), i. k. 108106ANUTA000O3-107

Dėl Gamtinių dujų tiekimo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos patvirtinimo

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL GAMTINIŲ DUJŲ KAINŲ VIRŠUTINIŲ RIBŲ SKAIČIAVIMO METODIKOS PAKEITIMO

2007 m. liepos 31 d. Nr. O3-54

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 23 straipsnio 3 dalimi, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija **n u t a r i a** pakeisti 2005 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. O3-15 „Dėl Gamtinių dujų kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [51-1737](#)) patvirtintą Gamtinių dujų kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodiką, išdėstant ją nauja redakcija (pridedama).

KOMISIJOS PIRMININKAS

VIDMANTAS JANKAUSKAS

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos 2007 m. liepos 31 d. nutarimu
Nr. O3-54

GAMTINIŲ DUJŲ KAINŲ VIRŠUTINIŲ RIBŲ SKAIČIAVIMO METODIKA

TAR pastaba. Pripažinti netekusia galios 2007 m. liepos 31 d. nutarimu Nr. O3-54 patvirtintą Gamtinių dujų kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodiką ta dalimi, kuri reglamentuoja gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų nustatymą.

I. BENDROJI DALIS

1. Ši metodika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu, Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais ir taikoma nustatant gamtinių dujų (toliau tekste – dujų) perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų viršutines ribas.

2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) nustato viršutines dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų ribas penkeriems metams. Konkrečias dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainas, neviršijančias Komisijos nustatytų kainų viršutinių ribų, kiekvienais metais nustato dujų įmonės.

3. Dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų viršutinės ribos Komisijos sprendimu gali būti koreguojamos pasikeitus infliacijos lygiui, mokesčiams, dujų transportavimo kiekiui, teisės aktų reikalavimams ar dujų įmonėms viršijus nustatytus rodiklius, tačiau ne dažniau kaip kartą per metus.

4. Konkrečių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų projektą prieš 30 dienų iki kainų paskelbimo dujų įmonė pateikia Komisijai. Skaičiavimai atliekami be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

5. Baigiantis kainų viršutinių ribų taikymo trukmei, dujų įmonė pateikia duomenis pagal metodikos priedus viršutinės kainų ribos skaičiavimui ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki naujų kainų įsigaliojimo.

II. TERMINAI IR APIBRĖŽIMAI

6. **Bazinis dujų kiekis** – apskaičiuotas dujų kiekis, išreikštas norminiais kubiniais metrais su bazine žemutine dujų degimo šilumos verte, penkerių metų laikotarpiui.

7. **Bazinės sąnaudos** – apskaičiuotos ekonomiškai pagrįstos (būtiniosios) sąnaudos penkerių metų laikotarpiui.

8. **Buitiniai vartotojai** – fiziniai asmenys, perkantys dujas naudoti buitiniams reikmėms.

9. **Dujų įmonė** – juridinis asmuo, kuris verčiasi bent viena iš šių veiklų: gavybos, perdavimo, skirstymo, skystinimo, tiekimo bei laikymo ir yra atsakingas už susijusius su šių rūšių veikla komercinius, techninius ir (arba) eksploatavimo įpareigojimus.

10. **Dujų importas** – dujų patiekimas iš kitų valstybių į Lietuvos Respubliką.

11. **Dujų tranzitas** – dujų, kilusių iš valstybės ne Europos Sąjungos narės teritorijos ir skirtų tos ir (ar) trečiosios valstybės teritorijai, transportavimas per šalies teritoriją.

12. **Gamtinės dujos** – iš žemės gelmių išgaunamų angliavandenilių mišinys, kuris normaliomis sąlygomis yra dujinės būsenos, taip pat suskystintos gamtinės dujos, biodujos, dujos, pagamintos iš biomasės, ir kitų tipų dujos, kurios gali būti techniškai ir saugiai patiekto į gamtinių dujų sistemą arba ją transportuojamos.

13. **Ilgalaikė veiklos programa** – dujų įmonių parengtas ir su Komisija suderintas dokumentas, kuriame nurodytos planuojamos per reguliavimo periodą įgyvendinti reguliuojamos dujų veiklos investicijos, įgyvendinimui reikalingos lėšos bei finansavimo šaltiniai.

14. **Jungtinė sistema** – keletas viena su kita sujungtų sistemų, neįskaitant vartotojų sistemų.

15. **Kita ūkinė-finansinė veikla** – visa kita 21 punkte nepaminėta ūkinė-finansinė veikla.

16. **Kubinis metras (m^3)** – dujų kiekis, kuris, esant norminėms sąlygoms, užima vieno kubinio metro tūrį.
17. **Laisvieji vartotojai** – vartotojai, turintys teisę pirkti dujas iš jų pasirinktos tiekimo įmonės.
18. **Metai** – laikotarpis, prasidedantis bet kurių metų sausio 1 d. 9.00 valandą ir besibaigiantis kitų metų sausio 1 d. 9.00 valandą.
19. **Nebuitiniai vartotojai** – vartotojai, perkantys dujas naudoti nebuitinėms reikmėms.
20. **Norminės sąlygos** – sąlygos, esant dujų slėgiui 1,01325 barų ir temperatūrai 20 °C.
21. **Pagrindinė ūkinė-finansinė veikla** – dujų transportavimas ir tiekimas, vartotojų aptarnavimas, dujų sistemų statyba, valdymas, eksploatavimas, priežiūra ir remontas, prijungimo prie veikiančių dujotiekių ir dujų paleidimo darbų vykdymas, apskaitos priemonių patikra, derinimas, bandymas ir remontas.
22. **Pelno norma** – Komisijos nustatyta reguliuojamos veiklos turto *grąža*.
23. **Perdavimo sistema (magistralinis dujotiekis)** – didelio slėgio vamzdynai dujoms iš verslovių, SGD sistemų perduoti į dujų saugyklas, skirstomuosius dujotiekius arba į dujas naudojančius įrenginius iki dujų skirstymo stočių imtinai, taip pat statiniai, įrenginiai ir priemonės šiems vamzdynams veikti.
24. **Perdavimas** – dujų transportavimas tinklu, kurį daugiausia sudaro didelio slėgio vamzdynai, išskyrus gavybos proceso vamzdynų tinklą ir didelio slėgio vamzdynų dalį, visų pirma naudojamą gamtinių dujų vietiniam paskirstymui, siekiant pristatyti jas vartotojams, išskyrus tiekimą.
25. **Perdavimo įmonė** – įmonė, kuri verčiasi dujų perdavimo veikla.
26. **Pristatymo vieta** – vieta, kurioje baigiasi dujų perdavimas magistraliniu dujotiekiu ar skirstymas skirstomuoju dujotiekiu ir kurioje perdavimo, skirstymo įmonė atiduoda dujas sistemos naudotojui arba į kurią tiekimo įmonė patiekia dujas vartotojui.
27. **Ribinės transportavimo sąnaudos** – tai papildomos dujų įmonės sąnaudos, reikalingos papildomam dujų kiekio vienetui transportuoti.
28. **Sąnaudos** – per tam tikrą laikotarpį įmonės sunaudotas turtas ar ištekčiai pajamoms gauti.
29. **Saugumas** – dujų tiekimo patikimumas bei techninė sauga.
30. **Sistema** – dujų įmonei nuosavybės teise priklausantys ir (ar) dujų įmonės valdomi magistraliniai dujotiekiai, skirstomieji dujotiekiai, suskystintų gamtinių dujų įrenginiai ir (arba) gamtinių dujų saugyklos, tarp jų ir susijusių įmonių įrenginiai, kurie reikalingi suteikiant teisę naudotis perdavimu, skirstymu ir suskystintų gamtinių dujų sistema.
31. **Sistemos naudotojai** – juridiniai ar fiziniai asmenys, tiekiantys dujas sistemai arba kuriems jos tiekiamos iš sistemos ir sudarę sutartis su sistemos operatoriumi.
32. **Skirstymas** – dujų transportavimas skirstomuoju dujotiekiu, išskyrus tiekimą.
33. **Skirstymo įmonė** – įmonė, kuri verčiasi dujų skirstymo veikla.
34. **Skirstymo sistema (skirstomasis dujotiekis)** – žemo slėgio vamzdynai dujoms iš magistralinio dujotiekio dujų skirstymo stočių pristatyti iki vartotojų sistemų, taip pat inžinerijos statiniai, įrenginiai bei priemonės šiems vamzdynams veikti.
35. **Tiekimas** – dujų pardavimas ir (ar) perpardavimas vartotojams bei jų patiekimas į sistemą.
36. **Tiekimo įmonė** – dujų įmonė, kuri verčiasi dujų tiekimo veikla.
37. **Transportavimas** – dujų gabenimas gamtinių dujų sistema.
38. **Vartotojas** – juridinis ar fizinis asmuo, perkantis dujas.
39. **Vartotojo galia** – vartotojui (sistemos naudotojui) reikalingas tiekti, perduoti, skirstyti ar laikyti didžiausias dujų kiekis per parą vienerių metų laikotarpiu.
40. **Vartotojo sistema** – vartotojo žemės sklype ar nekilnojamame daikte įrengti vamzdynai ir įrenginiai dujoms iš magistralinio ar skirstomojo dujotiekio priimti ir saugiai panaudoti vartotojo reikmėms.
41. **Viršutinė kainos riba** – tai dujų įmonės penkerių metų vidutinių atitinkamos

reguliuojamos dujų veiklos ekonomiškai pagrįstų sąnaudų bei pelno sumos ir vidutinio penkerių metų gamtinių dujų kiekio, susijusio su atitinkama reguliuojama veikla, santykis, kuris kartą per metus gali būti koreguojamas pasikeitus infliacijos lygiui, mokesčiams, dujų transportavimo kiekiui, teisės aktų reikalavimams ar dujų įmonėms viršijus nustatytus rodiklius.

42. **Žemutinė dujų degimo šilumos vertė** – šilumos kiekis, išsiskiriantis visiškai sudegus vienam kubiniam metrui sausų gamtinių dujų, neįskaitant šilumos, susidarančios kondensuojantis vandens garams.

III. BAZINIO DUJŲ KIEKIO IR BAZINIŲ SĄNAUDŲ SKAIČIAVIMAS

43. Dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų viršutinių ribų skaičiavimuose bazinis dujų kiekis nustatomas penkerių metų laikotarpiui, įvertinant dujų įmonės faktinius paskutinių penkerių metų dujų suvartojimo kiekius ir jų prognozę penkeriems metams.

44. Komisija, vadovaudamasi gera verslo praktika, nustato ekonomiškai pagrįstas metines bazines sąnaudas penkerių metų laikotarpiui, remiantis faktinėmis dujų įmonės paskutinių penkerių metų veiklos sąnaudomis ir jų prognoze penkeriems metams.

45. Dujų įmonės veiklos sąnaudoms yra priskiriamos sąnaudos dujoms pristatyti iki pristatymo vietos vartotojams, užtikrinant patikimą ir saugų dujų tiekimą mažiausiomis sąnaudoms. Skaičiuojant šias sąnaudas, būtina vadovautis galiojančiais įstatymais bei kitais teisės aktais.

46. Skaičiuojant viršutines perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainas, į skaičiuotes įtraukiamos tos dujų įmonės sąnaudos, kurios susidaro vykdant pagrindinę ūkinę-finansinę veiklą ir ilgalaikės veiklos programas.

47. Dujų įmonės apmokėjimo už perkamas dujas sąnaudas sudaro derybomis su dujų pardavėjais sulygtų dujų kainų ir kiekių sandaugų suma.

48. Dujų įmonės veiklos (eksploatacinės) sąnaudos skirstomos ir skaičiuojamos atskirai:

48.1. perdavimo sistemos;

48.2. skirstymo sistemos;

48.3. dujų tiekimo;

48.4. kitų paslaugų ir pardavimų.

49. Perdavimo, skirstymo ir tiekimo sąnaudos atskiriamos tvarkant kiekvienos iš šių rūšių atskirą buhalterinę apskaitą.

50. Tiesioginiais skaičiavimais sąnaudos priskiriamos atitinkamai veiklai. Sąnaudos, kurios tiesioginiai nesuskaičiuojamos, atskiriamos pagal dujų įmonės nustatytas ir su Komisija suderintas apskaitų atskyrimo taisykles.

51. Į sąnaudas įskaičiuojamos ekonomiškai pagrįstos dujų įmonės reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos, suskaičiuotos pagal Komisijos suderintus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus.

52. Ekonomiškai pagrįstu reguliuojamos veiklos ilgalaikiu turtu nepripažįstamas su reguliuojama veikla nesusijęs, nenaudojamas, esantis atsargose, užkonservuotas turtas, taip pat vartotojų sumokėtos lėšos už prijungimą prie dujų tinklų.

53. Kitos paslaugos ir pardavimai – tai su pagrindine veikla nesusijusios papildomos mokamos paslaugos (įskaitant dujų transportavimą tranzitu) ir parduodamas įmonei nereikalingas turtas. Jų sąnaudos neįskaičiuojamos į įmonės pagrindinę veiklą.

54. Perdavimo sistemos sąnaudos mažinamos dujų tranzito sąnaudomis. Atskiriant dujų tranzito sąnaudas, kai dujų transportavimo tranzitu sutartys sudarytos iki 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/55/EB dėl Gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 98/30/EB (toliau – Dujų direktyva), įsigaliojimo, gali būti vadovaujamosi sutarčių sąlygomis. Kai dujų transportavimo tranzitu sutartys sudarytos po Dujų direktyvos įsigaliojimo, dujų tranzito kainoms taikomi bendrieji dujų perdavimo kainų skaičiavimo principai.

55. Dujų įmonės sąnaudos skaičiuojamos pagal prieduose pateiktas formas. Duomenys pateikiami už 5 praėjusius kalendorinius metus, einančius prieš tuos metus, kuriais yra nustatoma

viršutinė kainų riba ir planuojamą 5 metų laikotarpį.

IV. PELNAS

56. Pelno poreikis skaičiuojamas atskirai perdavimui, skirstymui ir tiekimui, vadovaujantis galiojančiais įstatymais ir kitais teisės aktais.

57. Dujų perdavimo bei skirstymo pelno norma ($NP_{p,sk}$) skaičiuojama pagal formulę:

$$NP_{p,sk} = RTV_{p,sk} \cdot \frac{(n_p + r_m)}{100} \text{ Lt}; \quad (1.)$$

čia

$RTV_{p,sk}$ – dujų įmonei priklausančio dujų perdavimo bei skirstymo ekonomiškai pagrįsto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto likutinė vertė kalendorinių metų, einančių prieš tuos metus, kuriais yra nustatoma viršutinė kainų riba, pabaigoje. Skaičiuojant normatyvinį dujų perdavimo bei skirstymo pelną, ilgalaikio turto perkainojimo rezultatai nepripažįstami ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto verte, Lt;

n_p – metinė Vyriausybės obligacijų palūkanų norma, kuri yra lygi penkerių metų trukmės Vyriausybės obligacijų aukcionų, įvykusių per praėjusius paskutinius penkerius metus, metinės palūkanų normos procentais svertinis vidurkis, %;

r_m – investicijų rizikos koeficientas skaičiuojamas pagal formulę:

$$r_m = r_a + r_f + r_s, \quad (2.)$$

čia

r_a – investicijų apimties rizikos koeficientas, %. Kai Komisijos suderintoje dujų įmonės ilgalaikėje veiklos programoje (5 metų) planuojamų įgyvendinti investicijų suma viršija ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų sumą, koeficientas r_a lygus 1. Kitais atvejais koeficientas r_a lygus 0;

r_f – investicijų finansavimo rizikos koeficientas, %. Jei Komisijos suderintoje dujų įmonės ilgalaikėje veiklos programoje (5 metų) planuojamų įgyvendinti investicijų finansavimo struktūroje paskolų suma lygi ar viršija 30 %, koeficientas r_f lygus 1. Kitais atvejais koeficientas r_f lygus 0,5;

r_s – investicijų programos struktūros rizikos koeficientas, %. Jei Komisijos suderintoje dujų įmonės ilgalaikėje veiklos programoje (5 metų) numatytų didesnės rizikos investicijų (naujų teritorijų dujų įkavimo, naujų vartotojų prijungimo, pajėgumų didinimo) bei investicijų, įgyvendinančių Nacionalinės energetikos strategijos priemones, dalis viršija 50 % visų programos priemonių sumos, koeficientas r_s lygus 1. Kitais atvejais koeficientas r_s lygus 0,5.

58. Dujų tiekimo pelno norma (NP_t) skaičiuojama pagal formulę:

$$NP_t = S_t \cdot \frac{(n_p + r_m)}{100} + T_{imp} \cdot \frac{(n_p + r_k)}{100} \text{ Lt}; \quad (3.)$$

čia

S_t – nustatytos bazinės dujų tiekimo sąnaudų per metus, Lt;

T_{imp} – metinės dujų importo sąnaudų, suskaičiuotos galiojančiose dujų tiekimo sutartyse nustatytą metinį dujų importo kiekį padauginus iš sutartinės dujų importo kainos, Lt/tūkst. m³. Jei pagal dujų tiekimo sutarčių sąlygas dujų importo kaina perskaičiuojama dažniau nei kartą per metus, metinė dujų importo kaina skaičiuojama atsižvelgus į kintančią kainos dedamųjų reikšmes per praėjusius paskutinius 12 mėnesių;

r_k – koeficientas, tiesiogiai priklausantis nuo mazuto ir gamtinių dujų kainų skirtumo. Šis skirtumas skaičiuojamas iš praėjusių 12 kalendorinių mėnesių 1 proc. sieringumo mazuto kainų Europos naftos rinkoje aritmetinio vidurkio atėmus praėjusių 12 kalendorinių mėnesių gamtinių

dujų importo kainų aritmetinį vidurkį:

kai mazuto ir gamtinių dujų kainų skirtumas lygus arba didesnis kaip 30 % gamtinių dujų kainos, koeficientas r_k lygus 3;

kai mazuto ir gamtinių dujų kainų skirtumas lygus arba didesnis kaip 20 % gamtinių dujų kainos, koeficientas r_k lygus 2;

kai mazuto ir gamtinių dujų kainų skirtumas nuo 0 iki 20 % gamtinių dujų kainos, koeficientas r_k lygus 1;

kitais atvejais koeficientas r_k lygus 0.

Koeficiento r_k dydis perskaičiuojamas kartą per metus, koreguojant gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinę ribą.

59. Jeigu dujų įmonės perdavimo bei skirstymo veiklos vidutinė dviejų paskutinių metų pelno norma viršija atitinkamai veiklai Komisijos nustatytą pelno normą daugiau kaip 2 procentiniais punktais (pirmoji pelno normos riba), kitais metais šios veiklos kainos viršutinė riba mažinama 50 proc. pelno viršijimo sumos. Jei dujų įmonė viršija nustatytą pelno normą daugiau kaip 6 procentiniais punktais (antroji pelno normos riba) – mažinama visa pelno viršijimo suma virš antrosios pelno normos ribos ir 50 proc. pelno viršijimo sumos virš pirmosios pelno normos ribos. Atsižvelgus į dujų įmonės dujų tiekimo patikimumo ir paslaugų kokybės pasikeitimo laipsnį, suskaičiuotą remiantis įmonės veiklos monitoringo duomenimis, abi pelno normų ribos (pirmoji ir antroji) gali būti padidintos arba sumažintos 1 procentiniu punktu. Paskutinių reguliavimo periodo metų pelno viršijimo suma įvertinama skaičiuojant naujo reguliavimo periodo viršutines dujų kainų ribas. Koreguojant dujų įmonių pelną, įvertinamas faktinis lėšų panaudojimas ilgalaikėms veiklos programoms įgyvendinti.

60. Jei dujų tiekimo veiklos pelnas per paskutinius praėjusius metus viršija Komisijos nustatytą pelno normą, kitais metais tiekimo veiklos viršutinė kainos riba mažinama visa pelno viršijimo suma. Skaičiuojant viršytą pelną, Komisijos nustatyta dujų tiekimo veiklos pelno norma perskaičiuojama pagal faktinį praėjusiais metais importuotą dujų kiekį ir faktines dujų importo kainas.

V. DUJŲ PERDAVIMO KAINOS VIRŠUTINĖS RIBOS SKAIČIAVIMAS

61. Viršutinė dujų perdavimo kainos riba ($T_{p.rib}$) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{p.rib} = K_k \cdot T_p, \text{ Lt/tūkšt. m}^3; \quad (4.)$$

čia

K_k – koregavimo koeficientas, kuris skaičiuojamas pagal formulę (pirmiesiems metams lygus 1):

$$K_k = 1 + \frac{(I_{infl} - E_{ef})}{100} + q + X; \quad (5.)$$

čia

I_{infl} – Statistikos departamento paskelbtas metinis vartotojų kainų indeksas, %;

E_{ef} – efektyvumo rodiklį nustato Komisija, atsižvelgdama į panašių įmonių efektyvumo didinimo rodiklius, %;

q – dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas skaičiuojamas pagal formulę:

$$q = \frac{Q_{baz.} - Q_{t-1}}{Q_{baz.}}; \quad (6.)$$

čia:

q – dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas;

$Q_{\text{baz.}}$ – bazinis dujų kiekis, tūkst. m^3 ;

Q_{t-1} – faktinis suvartotas ir (arba) transportuotas dujų kiekis, tūkst. m^3 .

X – rodiklis, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius: pasikeitus mokesčiams, teisės aktų reikalavimams, dujų įmonėms viršijus nustatytus rodiklius bei kt. ir apskaičiuojamas pagal formulę:

$$X = \sum_{i=1}^n \frac{x_t^i - x_{t-1}^i}{x_t^i}; \quad (7.)$$

čia

x_t^i – i-tojo veiksnio reikšmė t-siais metais;

n – veiksnių skaičius;

T_p – dujų perdavimo kaina, kuri skaičiuojama remiantis baziniais duomenimis pagal formulę:

$$T_p = \frac{(S_p - S_{tr} + NP_p)}{Q_p}, \text{ Lt/tūkst. m}^3; \quad (8.)$$

čia

S_p – nustatytos perdavimo bazinės sąnaudos per metus, Lt;

S_{tr} – dujų transportavimo tranzitu sąnaudos, Lt;

NP_p – apskaičiuotas perdavimo pelnas, Lt;

Q_p – nustatytas perdavimo bazinis dujų kiekis, atėmus tranzito dujų kiekį, tūkst. m^3 .

VI. DUJŲ SKIRSTYMO KAINOS VIRŠUTINĖS RIBOS SKAIČIAVIMAS

62. Viršutinė dujų skirstymo kainos riba ($T_{s, \text{rib}}$) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{s, \text{rib}} = K_k \cdot T_s, \text{ Lt/tūkst. m}^3; \quad (9.)$$

čia

K_k – koregavimo koeficientas, kuris skaičiuojamas pagal formulę (5.);

T_s – dujų skirstymo kaina, kuri skaičiuojama remiantis baziniais duomenimis pagal formulę:

$$T_s = \frac{[S_s + NP_s]}{Q_s}, \text{ Lt/tūkst. m}^3; \quad (10.)$$

čia

S_s – nustatytos skirstymo bazinės sąnaudos per metus, Lt;

NP_s – apskaičiuotas skirstymo pelnas, Lt;

Q_s – nustatytas skirstymo bazinis kiekis, tūkst. m^3 .

VII. DUJŲ TIEKIMO KAINOS VIRŠUTINĖS RIBOS SKAIČIAVIMAS

63. Dujų tiekimo kainos viršutinė riba ($T_{t, \text{rib}}$) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{t, \text{rib}} = K_k \cdot T_t, \text{ Lt/tūkst. m}^3; \quad (11.)$$

čia

K_k – koregavimo koeficientas, kuris skaičiuojamas pagal formulę (5.);

T_t – dujų tiekimo kaina, kuri skaičiuojama remiantis baziniais duomenimis pagal formulę:

$$T_t = \frac{(S_t + NP_t)}{Q_t}, \text{ Lt/tūkst. m}^3; \quad (12.)$$

čia

S_t – nustatytos dujų tiekimo bazinės sąnaudos per metus, tūkst. Lt;

NP_t – apskaičiuotas dujų tiekimo pelnas, tūkst. Lt. Koreguojant viršutinę dujų tiekimo kainos ribą, dujų tiekimo veiklos pelnas koreguojamas įvertinant dujų importo sąnaudų T_{imp} bei rizikos koeficiento r_k pasikeitimą pagal formulę (3.);

Q_t – nustatytas dujų tiekimo bazinis kiekis, tūkst. m^3 .

VIII. DUJŲ PIRKIMO IR IMPORTO KAINA

64. Dujų pirkimo (importo) kainos nustatomos vadovaujantis dujų pirkimo-pardavimo (tiekimu į Lietuvą) sutarčių nuostatomis.

65. Buitiniams vartotojams dujų pirkimo kaina (T_v) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_v = \frac{\sum (T_i \cdot Q_i)}{\sum Q_i}, \text{ Lt/tūkst. m}^3; \quad (13.)$$

čia

T_i – metinė dujų pirkimo (importo) kaina, Lt/tūkst. m^3 . Jei pagal dujų pirkimo-pardavimo (tiekimu į Lietuvą) sutarčių sąlygas dujų pirkimo (importo) kaina perskaičiuojama dažniau nei kartą per metus, metinė dujų pirkimo (importo) kaina skaičiuojama atsižvelgus į kintančių kainos dedamųjų reikšmes per praėjusius paskutinius 12 mėnesių. Skirtumas tarp suskaičiuotų ir faktinių dujų pirkimo (importo) kainų įvertinamas perskaičiuojant dujų pirkimo (importo) kainas kitiems metams.

$\sum (T_i \cdot Q_i)$ – dujų pirkimo (importo) metinės sąnaudos, Lt;

$\sum Q_i$ – perkamų (importuojamų) gamtinių dujų kiekis per metus, tūkst. m^3 .

66. Dujų pirkimo (importo) kainų skaičiavimuose žemutinė dujų degimo šilumos vertė įvertinama pagal faktinį praėjusių paskutinių 12 mėnesių žemutinės dujų degimo šilumos vertės vidurkį. Kainos pokytis dėl žemutinės dujų degimo šilumos vertės pasikeitimo skaičiuojamas įvertinus žemutinės dujų degimo šilumos vertės pataisos koeficientą (K_c):

$$K_c = \frac{C_v}{C_b}, \quad (14.)$$

čia

C_v – praėjusių paskutinių 12 mėnesių vidutinė žemutinė dujų degimo šilumos vertė;

C_b – bazinė žemutinė dujų degimo šilumos vertė lygi 7900 kcal/ m^3 .

IX. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO, SKIRSTYMO IR TIEKIMO KAINŲ DIFERENCIJAVIMAS

67. Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo bei tiekimo kainos gali būti diferencijuojamos pagal vartotojų (sistemos naudotojų) kategorijas ar grupes, dujų suvartojimo kiekį, dujų slėgį, galią, trukmę, vartojimo paskirtį, dujų tiekimo patikimumą, taip pat pagal kitus dujų įmonės pasirinktus objektyvius požymius, sudarančius galimybę siekti didesnio veiklos efektyvumo, ir neprieštarauja teisės aktams. Nustatant bei diferencijuojant kainas, draudžiama diskriminuoti vartotojus, taikyti kryžminį subsidijavimą tarp vartotojų ar jų grupių. Diferencijuojant kainas būtina vadovautis susidariusiomis sąnaudomis.

68. Konkrečios kainos skaičiuojamos pagal dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų nustatymo metodikas. Šias metodikas parengia ir kartu su kainų skaičiavimais Komisijai pateikia dujų įmonės.

69. Komisija, nustačiusi, kad dujų įmonių nustatytos kainos diskriminuoja vartotojus, kryžmiškai subsidijuoja skirtingas veiklas ar vartotojų grupes, nurodo įmonėms jų klaidas. Įmonės privalo jas ištaisyti per 15 dienų. Jei įmonė nevykdo Komisijos reikalavimo, Komisija turi teisę vienašališkai nustatyti konkrečias reguliuojamas kainas.

X. BENDRIEJI KAINŲ DIFERENCIJAVIMO PRINCIPAI

70. Dujų vartotojai skirstomi į buitinius ir nebutinius.

71. Vartotojams nustatoma vienanarė arba dvinarė perdavimo ir (ar) skirstymo kaina.

72. Dujų perdavimo ir skirstymo kainos taikomos „pašto ženklų“ principu, nepriklausomai nuo perdavimo ir skirstymo atstumo.

73. Dvinarė dujų perdavimo ir skirstymo kaina susideda iš pastoviosios ir kintamosios dalies. Pastovioji dalis skaičiuojama pagal vartotojo pareikštą (užsakytą) paros galią, o kintamoji dalis – pagal perduotą (sunaudotą) dujų kiekį. Dujų įmonės nustato pastoviosios dalies mokėjimo koeficientą (≤ 1), nekintantį penkerius metus. Pastovios dalies mokėjimo koeficientas dujų perdavime yra ne mažesnis kaip 0,7, dujų skirstyme – nuo 0 iki 0,2.

74. Vartotojams perduotas ir paskirstytas ar patiektas dujų kiekis ir pareikšta (užsakyta) galia nustatoma sutartimis su dujų įmone. Vartotojo galia per parą kiekvienais metais turi būti koreguojama, atsižvelgiant į faktinę praėjusių metų galią. Nustatant vartotojo galią, turi būti įvertinama, ar vartotojo (sistemos naudotojo) maksimalus paros dujų suvartojimo momentas sutampa su pikiniu dujų sistemos vartojimu.

75. Stambiesiems vartotojams žymiai didinant metinį suvartojimą, padidėjusiam kiekiui perdavimo ir skirstymo kainos gali būti skaičiuojamos ribinių sąnaudų metodu. Vartotojams, sunaudojantiems vienoje pristatymo vietoje virš 1 mlrd. m³ gamtinių dujų per metus, perdavimo kainos skaičiuojamos remiantis dujų transportavimo sąnaudomis šiems vartotojams.

76. Buitiniams vartotojams dujų skirstymo ir tiekimo kainos diferencijuojamos pagal dujų vartojimo kiekį. Nebuitiniams vartotojams dujų perdavimo ir skirstymo kainos diferencijuojamos pagal dujų kiekį ir galią. Dujų perdavimo kainos diferencijuojamos pagal paslaugos teikimo trukmę (ilgalaikės bei trumpalaikės paslaugos) ir paslaugos nutraukimo tikimybę (pertraukiamos ir nepertraukiamos paslaugos). Metodikos galiojimo laikotarpiu taikomi iki Metodikos įsigaliojimo nustatyti dujų kiekio ir galios diferencijavimo principai.

77. Pagal gamtinių dujų kiekį vartotojai (sistemos naudotojai) diferencijuojami į grupes (pogrupius), vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 43 patvirtintomis Gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo, laikymo ir tiekimo taisyklėmis (Žin., 2002, Nr. [15-598](#)).

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-106](#), 2008-08-08, Žin., 2008, Nr. 94-3718 (2008-08-19), i. k. 108106ANUTA0003-106

1 priedas. Reguliuojamos gamtinių dujų veiklos viršutinių kainų ribų skaičiavimo lentelė

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Pastaba: Dujų įmonė savo nuožiūra gali papildyti lentelę įrašais, patikslinančiais rodiklių dydžius.

Duomenys pateikiami už 5 praėjusius kalendorinius metus, einančius prieš tuos metus, kuriais yra nustatoma viršutinė kainų riba ir planuojamą 5 metų laikotarpį.

200 _ m. _____ Įmonės vadovas _____

2 priedas. Dujų įmonės ilgalaikė reguliuojamos veiklos programa, tūkst. Lt

[illegible]

[illegible]

Pastabos: 1. Duomenys pateikiami už 5 praėjusius kalendorinius metus, einančius prieš tuos metus, kuriais yra nustatoma viršutinė kainų riba ir planuojamą 5 metų laikotarpį.

2. Dujų įmonė savo nuožiūra gali papildyti lentelę įrašais, patikslinančiais rodiklių dydžius.

3. Lentelės eilutėse ties žodžiu „išvardyti“ turi būti išvardytos konkrečios priemonės (su trumpu jų apibūdinimu), o jei jos nedetalizuojamos – apibendrintas investavimo objektas (pvz., skirstomųjų dujotiekių tinklai, matavimo priemonės ir pan.). Išvardyti lėšų panaudojimo šaltinius, kuriems naudojamų lėšų sumos yra didesnės kaip 1 proc. metinės reguliuojamos veiklos turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumos.

200 _ m. _____ Įmonės vadovas _____

3 priedas. Ekonomiškai pagrįstos reguliuojamos gamtinių dujų veiklos ilgalaikio turto vertės
skaičiavimo lentelė, tūkst. Lt

Eil. Nr.	Ilgalaikio turto grupės Veiklos rūšys	Pastatai ir statiniai				Mašino s ir įrengimai	Transpo rto priemon ės	Kita įranga, prietaisai, įrenginiai	Iš viso
		pastatai	dujotie kiai	dujotie kių įrenginiai	kiti statiniai				
A	Pradinė turto vertė (be nudėvėto turto)								
1.1.	Dujų perdavimas								
1.2.	Dujų skirstymas								
1.3.	Dujų tiekimas								
B	Likutinė turto vertė								
1.1.	Dujų perdavimas								
1.2.	Dujų skirstymas								
1.3.	Dujų tiekimas								
C	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas per gruodžio mėnesį								
1.1.	Dujų perdavimas								
1.2.	Dujų skirstymas								
1.3.	Dujų tiekimas								

Pastaba. Jei po perkainavimo pasikeitė įmonės turto vertė, pateikiamos atskiros duomenų lentelės – be perkainavimo ir su perkainavimo rezultatais, kalendorinių metų, einančių prieš tuos metus, kuriais yra nustatoma viršutinė kainų riba, gruodžio 31 d.

200 _ m. _____ Įmonės vadovas _____

Pakeitimai:

1.
Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas
Nr. [03-106](#), 2008-08-08, Žin., 2008, Nr. 94-3718 (2008-08-19), i. k. 108106ANUTA0003-106
Dėl Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos patvirtinimo

2.
Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas
Nr. [03-107](#), 2008-08-29, Žin., 2008, Nr. 103-3965 (2008-09-09), i. k. 108106ANUTA0003-107
Dėl Gamtinių dujų tiekimo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos patvirtinimo